

CSIKI LAPOK

<p>Feladvány kiadó: Dr. VÁKÁR LAJOSNR</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre Pengé 6.— Félévre Pengé 3.— Külföldre egy évre 12 Pengé. Megjelenik minden vasárnap</p>	<p>Nyitóléti közlemények díja soronként 1 Pengé Kéziratok nem adóznak vissza. Hirdetési díjak a legelőbbban számítottak. Kiadóhivatal: Csikzereda, Apafi Mihály-utca 15 m.</p>	<p>Feladvány kiadó: vitéz Révész György</p>
---	---	--	---

Husvételi lélekindulás...

Irtá: Ferenc Gyárfás.

Sorscsapásokban, szenvedésekben edzett nép tettekre, patánaság fessült izmokkal áll a feltámadás magasabb ünnepe mindig olyan fontosnak jelző életindulás meggyében. A székelői tájak magasabb berceit még bő lakurja. A hagyományos határkerülő csizmája alatt jég is ropog, de levett kalappal áll megmunkálásra váró határa közepén és a nép s mondja bőséges áldásért segédelmes bőséges imáját. Tudja, érzi: egyik kezében ekesszarvval, másikban puskával, a korsszerű háború minden eszközével felkésztülten kell teljesítenie nemzetének nagy és félreérthetetlen parancsát. A katonanép és sármászottjai hivatástudattal állanak Isten és ember előtt: a székelői nép gyermekei teljesíteni akarják kötelességüket. Nem térnek, nem térhetnek ki előle, mert minden időkből egész emberként vállalták sorsukat, mely erre a helyre állította.

A szem rengeteg tennivalót lát. A lélek még többet érez. Sorsunk függ attól, hogy minden talpalattnyi helyet megmunkáljunk, termesre kénysszerítsünk. A feltámadás nagyszerű ünnepe után újból indulnak az ékek, hasad a föld s gondos magvetők biztosítják kenyérünket. A munka nagy felelősséggel jár. Minden igaz székelői érzi: felelősséggel kell elvégezni!

A lélek mélyén folytonosan tettekre hívástudat jelzi: kemény, sorsot, életet, jövőt eldöntő idők felé megyünk. A munka mellett áldozathozatalon van a hangsúly 1948 husvétjén. A feltámadást hirdető harangok minden magyart áldozathozatalra, fegyelmessé, öntudatos magatartásra intenek. Magtiszult lélekkel, igaz magyar testvéri szeretettel, ugyanolyan hivatástudattal kell vállalnia minden székelőnek időparancsolta sorsát, ahogy keleten küzdő honvédek fegyverrel a kezükben, bátran, hősiessé önfeláldozással oldják meg a rájuk bízott feladatot. Ezekben az időkben egyforma a sorsa és kötelessége tisztviselőnek, gazdának, szabadfoglalkozásúnak, munkásnak egyaránt. Mindenkinek a maga helyén egész emberként kell betöltenie a szerepét. Mindenkinek a maga helyén egész emberként kell betöltenie a szerepét. Nincs, nem lehet szegénynek helye. Nem lehet és nem szabad kibúvót keresni. A kibúvókat ma csak megbélyegezheti és elrettentő példaként meg is teszi a nemzet!

Husvét feltámadást hirdető harangjai minden magyarokhoz szól: keressétek és fogjátok meg egymás kezét! Huszatok ki minden éket, bontsátok szét minden gátat, ami magyart a magyartól elválasztja! A harangugás nyomán felkél a lelkiismeret szava és kérdéseket tesz: Székelői testvér, az egymásiránti szeretet és tiszteltettségében élés? Az egységet keresed? A választások lebontásán fáradozol? A nemzet vagy saját érdekedet tartod szem előtt? A kérdésekre felelni kell. A lelkiismeretet nem lehet elaltatni. Feltámad és kegyetlenül visszat.

Tartsunk lelkiismeretvizsgálatot. Nézzük meg, miért csodálkozunk a fehér harisnya, hogy a különböző színű és minőségű nadrágok nem érik meg egymást, amikor 22 esztendőn keresztül szakadatlanul összetartást, egység magatartást hirdettek, mert mindnyájan magyarok vagyunk, mindannyiunknak közös a sorsunk? Hát már nem vagyunk magyarok? Nem volna közös a sorsunk? Mindenek felett még háború is van. A világ legkegyetlenebb háborúja tombol körülöttünk, melyben fiaink is részt vesznek a nap nap után, sőt peroról-peroró

ujabb hőstetteket hajtanak végre! Mindent elfelejtünk? A szenvedések rácaiban mélyen ülő gondolatokat vizsgálja népünk s azt látja, hogy ki-ki külön utakon indul, keres boldogulást, miközben eszközökben nem válogatva könyöklie, sőt üti le a testvérét. Ilyenkor jogosan kérdez, mert jól látja: mindannyian magyarok vagyunk s bizony közös a sorsunk. Tehát: feire az önséssel, le a választásokkal! A vezetőségre hivatottak az időknek megfelelő hivatástudattal álljanak élre. Ne válogassanak sokat az utakon. Adott körülmények között minden magyarok utja egy és egyenes, de rettenetesen nehéz.

Gondoljunk az 1919—1940 közötti husvétokra. Volt időnk gyakorlati módszerek alapján megismerni: ellenségeink egységesen jelentkeznek. Nem volt közöttük társadalmi, politikai, sőt más természetű legcsekélyebb veteménykülönbség sem, ha róluuk volt szó. Most miért engedjük be magunk közé azt az idegen eszelmet, amely abból él és él, hogy magyar a magyarral vessekessik?!

Minden lelkiismeretvizsgálathoz tartozik, amit — keresetny törvények szerint — a feltámadás ünnepe el kell végezni. Aztán aszerint élni. A búbanat nem elég. A közmondás azt tartja, hogy a pokol feneké jóakarattal van kiköveztve. Tettben, eszlekedetekben van a hangsúly. Most ez következik.

A székelői történelem megrendítően fölszöges példát mutatja az összetartásnak, a fajszereketnek, a kötelességtudásnak és áldozatkészségnek. Ezen a földön egész emberek éltek. Elhatározó, sorsdöntő idők következtek, amelyekben ösöinkhez méltóan kell élnünk, viselkednünk, dolgoznunk s ha a Haza, gyermekeink jövője azt úgy követeli — meghalniunk. Népünk érzi ezt. Tárja: magatartásunkon, harunkon és munkáinkon függ, hogy minél előbb megszólaljon a minden magyaroknak feltámadást hirdető harang szava.

A székelői tájak hőseit még hó és jégkéreg takarja, de feltartóztatatlanul jön a tavasz, pattan a csira, fakad a rügy, virágba borul a fa és mező... Jelentkezik az új, dadalmas élet és a maga jussát követeli.

A Főméltóságú Asszony rádiószózata.

A Főméltóságú Asszony április 20-án az alábbi rádiószózatot intézte az ország népéhez:

— A mult esztendő utolsó napján áldozatra hívtam minden magyart. A tehetségtől ezeket és szavakat, a szegényektől pedig filereket kértem, hogy a magyar társadalom emberi együttérzésével gyógyítsuk azokat a háború okozta sebeket, amelyeket emberi erkölcs orvosolhat. És valóban: a honvéd családokért minden magyar család áldakozott. Az eredmény olyan nem várt példáját mutatta a nemzet együttérzésnek és áldozatkészségnek, hogy annak hatása nemcsak szívetlenség megváltozó, de biztató és felemelő is. Több mint 16 millió pengő gyűjt össze a honvédcsaládok alapjának javára s ebből támogatni lehet azokat, akik arra rászorulnak és talpra lehet állítani azokat, akiknek az élet küzdületben elindulásra van szükségük. A tehetségek valóban ezeket és azokat adták, a szegények filereiket adták és lehet, még annál is többet, sok esetben bizony keresztük jelentős részét.

Ezekből az adományokból a nemzet segít azokat, akik hozzátartozóikat: apjukat, férjüket, testvérüket, családok támogatását és reménységet veszítették el. Az öközönöket tolmácsolom a nemzetnek, de köszönetet mondok az adakozóknak az egész ország nevében is, mert a honvéd családok javára összegyűjtött több mint 16 millió pengő nem csupán a segítők szándékát sugározza szét, hanem a nemzet történelmi önbizalmát is. Nemzetünk nemcsak az országias rendjében és ennek hősiessé küzdelmeiben erős, hanem a belső lelki együltartozás érzésében, a bszalomban, az áldozatkészségben is. A honvéd családokért folytatott gyűjtés tulajdonképpen az egymásért való áldozatkészség igoa szóp,

megragadó népszavasa volt és mint az eredmény mutatja, az országban senki sem vonta ki magát a közös sors, az áldozat közös vállalása alól. Esért meg kell mondanom, hogy a gyűjtés jelentősége erkölcsi kibatásában meghaladja a Magyarországon eddig ismert legnagyobb magasságot is. A gyűjtés során az egész ország és az egész nemzet hité és bizalma szólalt meg. A hit és a bizalom az, amellyel bizunk egymásban, hiszünk nemzetünk történelmi hivatásában, hiszünk harcunk igazságában és hiszünk az igazságos magyar ügy győzelmében. Ha hiszünk a hitnek és a bizalomnak azért a jelkpes népszavasaért, a tehető emberek gazdag adományáért és a szegények bibliai szegénységű öregasszony szives filerjéért, mert az ő hitük és bizalmuk erősebbnek és hatalmasabbnak bizonyult és fog bizonyítani mindannál, mit csak számokban lehet fejteni. Esért köszönöm még egyszer a világ jövőjébe vetett hittel és a magyarság jövőjébe és hivatásába vetett mélyeséges meggyőződésével mindenkinek, így az egyházaknak, az érdekképviseletnek és a sajtónak is közreműködésüket, munkájukat, adományukat, amellyel a honvéd családokért folytatott gyűjtésünk ilyen minden várakozást felülmúló hatalmas eredményhez jutottak.

Csiki Pantheon.

A csiki könyvpiacnak nagyértékű eseménye lesz a közeli napokban. Megjelenik a „Csiki Pantheon”. Boldogult T. Nagy Imre bácsi gyűjtötte össze a csiki közéletnek azokat a munkáit akik életükkel ennek a földnek hasznára voltak. Közléseit annak idején a Csiki Lapokban jelentette meg már akkor azzal a szándékkal, hogy ezt az értékes anyagot könyvalakban is kiadja.

A „Cirkálások” mellett a „Csiki Pantheon” most méltó módon egészíti ki azt a megbecsültni való köztevényiséget amelyet T. Nagy Imre elvégzett Csikvármegyében és amelynek igazi értéke csak most halála után kezd kibomlani valójában.

A Csiki Pantheon közelebről megjelenik. Dr. Nagy András csikszereai orvos a T. Nagy Imre unokája összeszedte a még rendelkezésre álló kéziratokat azokkal kiegészítette az értékes gyűjteményt és sajtó alá rendezte az egész könyvet.

Csikvármegyének ennél értékesebb ajándékot alig lehetett volna adni. Fogadjuk azzal a szeretettel mint amilyen megcsodálni való kulturérzékkel és jövőépítő előrelátással feljegyezte azokat T. Nagy Imre.

A Csiki Pantheon c. könyvhöz Dr. Nagy András írta a következő előszót.

Utószó.

Másfél évtizedig hevert e könyv, félig kinyomott, félig kiszedett állapotban. Miért? Nehéz volna megmondani. Talán a szerző közbejött halála miatt, vagy mert az azóta rohanva tornyosuló események egyre kevésbé kedveztek a mult és ösök emlékeibe való elmélyülésnek? Mindegy. Most már szerzője kívánsága szerint könyv lett belőle, anélkül azonban, hogy azt befejezettek mondhatnók. Mert a befejezés ott porlad, sok más szines emlék között, a csikszentkirályi kriptában.

Azonban éppen befejezetlensége miatt látszik helyenvalónak pár észrevétel fűzni a könyvhöz. Mi volt a célja vele a szerzőnek? Mi, akik tanúi voltunk megszületésének és a Csiki Lapok hasábjain első megjelenésének, tudjuk, hogy a nagy székelői titok: az ember és a táj egységének lassan kivésző tudatát kívánta vele ébreszteni a szerző. Mi ez a titok? Hogy a székelőben — jóval túl azokon a határokon, mely minden népnél a szülőföld szeretetét jelenti — megmagyarázhatatlan, misztikus kapcsolat van szülőföldje és személye között. Ennek következménye, hogy a székelői igazi emberi formáját, székelői mivoltát csak akkor alakíthatja ki, ha itthon, ezen a földön él. Ha elmegy innen: vagy visszasír ide, e táj emlékeiből és hagyományából él, mint íróink, művészeink és elszármazott nagyjaink, vagy természetes képességeinél fogva győz ugyan az élet versenyében, de beleolvad a gyökértelenek nemzetközi tömegébe. De nemcsak ennek kifejezése volt a szerző célja, hanem azt a tudatot akarta táplálni, hogy ez az egység egyben életadó szűkségesség is és hogy a székelység ezer, de valószínűleg másfélezer éve megmaradhatott e földön, ahol minden más nép elpusztult volna, az ember és a táj ezen titokzatos összhangjának köszönhető. Pontosan hasonlít ez a házőrző eb visszatéréséhez a leégett ház romjaihoz, és 1916-ban, mint anyaiszor azelőtt is, azt eredményezte, hogy a székelői majdnem kivétel nélkül visszatérjen a Székelyföldre és ott mindent elköszden.

Tudjuk, hogy a szerző lelkében fájdalmas visszhangot vert a huszas évek effentkező drámlata. A re-

patnyalások most már kétségen felül elhibáztak tekinteti irányzata mint jóvátehetetlen vérvészítés gyengített épen azt a réteget, melynek az új uralommal szemben a főlény erejét kellett volna képviselnie. A közepesztály ment el és nagyon kevesen akadtak mindvégig állhatatosak, akik nemcsak megértették ebben a székelység gyengülését — ami egyértelmű volt annak a politikai feladatnak feladásával, mely a második bécsi döntésben végül is visszaadta Erdélyt Magyarországnak — hanem ennek a divatnak ellenében fel is emelték hangjukat. Voltak, akik politikában is megszólaltak. A szemlélődő aggastyán — kit egymásután hagytak el részben a föld alá, részben a határon túlrá költöző régi fegyvertársai és barátai — összeszedte emlékeiből a mindvégig állhatatosak neveit és ezekkel próbálta felrázni azokat, akik talán már ajtófélfájukhoz támasztották a vándorbotot, hogy megértsék: mindig azok voltak az építők, akik itt maradtak, azok segítettek bevérni az új idők hajnalát is, akiknél a házörzö kutyja nem mérlegelő hűsége képes eldönteni a jövőt.

Azokról ír a szerző a könyvben, akik e nagy titkot megértették és gyakorolták. Ilyen jogon került ide az a néhány idegen hangzású név is, aki ha nem is született székelynek, de teljes lélekkel szolgálta a székelyt. És ellenképnek is került be néhány név a többi közé. Azért ír rólok, hogy megmutassa a mindvégig állhatatosakat az utódoknak, kiknek elég egy cím vagy nyugdíjas állás, hogy ennek a földnek mindörökké háttá fordítsanak. Azek könnyen váltják aprópénzre székelyi mivoltukat és ezzel olcsóvá teszik a székelyt országiszerte, azért, hogy könnyen arathassanak babérokat máshol (itt nehéz babérokat aratni!) — de máshol is építsenek. Pedig nem magyar és székelyi tulajdonság mindenütt otthon lenni, ahol jól megy dolgunk... Ma már közhelyszerű igazság, hogy az elvetéltnek látszó tehetségek klasszikus földje, a Székelyföld, a magyar jövő legrégebb és majdnem utolsó reménye. Vajon, ha nem lettek volna minden időben végzetesen idekötött emberek mint akikről e könyv szól — nem tűnt volna-e el réges régen még nevében is a székelyi és vele együtt a hozzá fűzött reményesség?

Bizony, hol volna már! Szerencsére mindig voltak mindvégig állhatatosak és ezek nem száradtak el, mint a rosszul hullott mag. Gazdag kalászt hajtottak, és a szerző — mint annyiszor tette a hűvös, párás csiki hajnalokon szentkirályi földjein — két kézre fogja most ezt a drága magot: ezeket a neveket és arról a kis emlékedésről, melyen sirja áll és ahonnan a jó gazda gondjával figyeli lábainál elterülő földjeit és szülőföldjét — szétszórja közöttünk a ködös, fázós magyar hajnalodásban.

Oh, álljunk meg egy percre ezeknél, mi, a rohanó unokák, kik alig várjuk, hogy elmehezzünk innen, de ha itt is maradunk, nagyapáink sirjára és földjeire csak száguldo gépkocsink porát szorjuk emlékezésnek! Álljunk meg és tegyük mérlegre magunkat. De álljunk meg keveset annál a sírboltnál is, mert megérdemli a szülőföld ezen örök gyermek öreg szerelme rövid imádságunkat. És megérdemlik azok is, akik vele ott nyugszanak. Szerzőnek e könyvben megénekelte atyja, Nagy Dénes, és veje: Dr. Nagy Béni ügyvéd, e sorok írójának áldott emlékü édesapja, kiről e Pantheonban azért nincs felírás, mert egy évtizeddel adatott túlélnie a szerzőt. Megérdemli ő is, hogy ide kerüljön, mert őre is igaz: itt élt, mert nem lehetett máshol élnie, csak ahol született és névtelen maradt, mert itt élt. Ott nyugszanak egymás mellett, a dédapa, aki összehozta, a nagyapa, aki nagygyá tette, az apa, aki a válságban megtartotta a Földet és annak idején, a repatriálások csábító divatjában kimondta a család előtt a sorsdöntő szót: itt kell maradni és vállalni kell a föld sorsát. Szép-békesen hallgatják az örök csendet, nyári délnben a méheket és végtelen téli éjszakákon a hátuk mögül fuvó Hargita szelét. Összetett kezükben keresztt és lelkükben onnan túlról minket figyelő aggodalom. Ott nyugszanak és azt kérdeik tőlünk: Hát ti? Hívek vagytok-e az ősi földhöz? Szeritek-e ezt a zord, elhagyatott, legőgölt és örök szárukesség jelentő földet jobban önmagatoknál, hogy kedvéért minden másról lemondjatok? Mert akkor van bennetek jövő. Itt éltek? Itt építetek? Felszántjátok és bevetitek a földet és ha kell, megvéditek? Gyermeketeknek ennek a földnek nevelitek, vagy a világ országutjainak?

Szigoru kérdés ez, pedig ezt kérdik a magvetők: az építők, a megtartók, a mindvégig állhatatosak, a rohanóktól, a nyugtalanoktól, idegen láthatárok bódultaitól. Mit felelünk nekik? A könyv szerzője, élete utolsó felőrájában, a földi lét határain már túl, még mindig e kérdéssel viaskodott. Mit felelek apámnak, ha szembetáldokozom vele? tette mérlegre magát a haladokló. És megnyugodva tagolta a végső teletel: igyekeztem megtartani, amit redm bizott...

Csikszereda, 1943. április 10.

Dr. Nagy András.

HAROTEREK.

A negyedik háború esztendői éljük. Érezzük, hogy az események katasztrofálisan döntő fordulók felé sodornak. Azt is látjuk nap-nap után, hogy a háborús küzdelem élet-halálra menő útjeme elcsúsztatódott és totális belefokvást követel minden háborút viselő néptől.

A világ újfeszültek ebben a gigászi harcban. Minket magyarokat is csatárokba állított a jövőnek megalapozó nemzeti köteleesség. A feleltetés ünnepe hirtelen kell abban, hogy ezzel a szent vállalással annak is igazságunk oldalsán köteleztük el magunkat, azért adjuk a legdrágább véráldozatot, amely a mi eszenvedéseinkre, megaláztatásainkra is meghozza a győzelemnek felelő kárpótlását.

Eddig még természetesen hosszú az út. Mindenekelőtt tisztában kell lenni annal, hogy a győzelem csak kemény és súlyos áldozatokból születik meg. É: ont nekünk is maradok nélkül vállalnunk kell.

A háború negyedik éve az. Erőnk még ugyanolvan érintetlenek. Nem kellett annyi eszenvedést vállalni mint amennyi a nagyobb népeknek kijutott. A háború kegyetlenségét még ezidáig elkerülték földünk, családjaink. Hogy mit tartogat a jövő azt nem tudjuk. De arra mindenesetre készülnünk fel, hogy egy ilyen világéget mi sem uhhhatunk meg komolyabb háborús megpróbáltatás nélkül. Ajánljuk magunkat, nemzetünk sorsát isten kegyelmébe és minden felelőmestertésünkkel, elhatározásunkkal álljunk a nagy cél mellé.

A sorsunk a harctereken dől el. Ebben a pillanatban a háború minden keademényenése a tengelyhatalmak kezében van. Csüggedtetre semmi ok. De a telen idej: egyéblatoltságunk sem. Nézzünk előre. Merítsünk hitet a harcterek eseményeiből, amelyek mindenütt a katonák hősi győzelmétől adnak hírt.

A hadseregekben zajló eseményeknek két súlypontja van: az egyik a tunisai és a másik a kubáni hídfő. Ezek Tunisában a tengelyhadereget olyan térségbe vonták össze, amely igen alkalmas a védekezésre. Az angoloknál kötelek csak igen kevés tennszággal tapogatórhatók gyors előmozdulás helyett. Az időközben Siciliából villámgyorsan megjelenő német vadásrepülőket a legnehézebb percekben mindig eredményesen lepusztították, az angolok támogatását. Angol szaktörténelem szerint a brit hadsereg Észak-Afrikában december 19-étől április közepéig több mint 1406 páncélosat vesztett. Eismertik az angolok, hogy a tegeycsapatok vesztése jóval kevesebb. A német jelentésnek szerint az észak-afrikai hadseregben az alatt az idő alatt az elleneseg 4909 páncélosat vesztett el. A V-dél Akariteál húzódo vonalról az Eufidavillánál húzódo vonalig végrehajtott visszavonulás lehetővé tette a tegeycsapatok számára, hogy salárd tömböt alkottak, elcsúsztatva rendezkedjenek be. Ezek a szervezett mozdulatok hiánytalanul és veszélyes nélkül sikerültek. A visszavonulás április 19-én fejeződött be és így az arcvonal Maharssal megkövült. H. vas csúszta dől Fanduk és Plebon között. Fanduknál az elleneseg behatolt az állásokba, onnan pedig megklamátelte rohammal Medjen el Bab irányába, hogy utat törjön Bizerta és Tunis között. A német hadseregtől az elleneseg csapatokat mindenkütt felszántatták. A tunisai vád-lem bástyáit az új állások jelentik és itt már kirajzolódnak annak a küzdelemnek körvonala, amely az elleneseg jóllásai szerint le igen kemény és igen véres lesz.

Az orosz harcterek Novorosszijk kőráyékén és a kubáni hídfőnél erősebbek a harcok. A többi szaraszaton csak helyi jelentőségű eseményekről számolnak be. Kuzantól délre a vöröök minden erőfeszítéssel arra törekednek, hogy állásokat előre tolják, de a tegeycsapatok ellenállása mindenkütt visszaverte őket. Novorosszijk mellett a német behyváadások meglepetészerűen betörték a szovjet seregekbe és onnan elkezdődtek harcok küntiek a vöröökkel. Itt a vöröök vesztése több mint nyolcszáz ember volt. A volhovi arcvonalon egyre nagyobb az a terjedés, amelyet az olvádas árvissal elharsított. A németek itt a homo-dombokra építették állásokat.

A tunisai hadsereget délkeleti részén Montgomery csapatának újra megindított: nagy támadást 36 óráan erős küzdelem ellenére sem vesztett eddig senki emittésermelő eredményre. A nyugati és dél-nyugati esztás helyektől az áttörő kísérletet meghiusztása után kialakuló állásokra jellemzik. A tengely ezeken a csapatokon kiterjedt és sikeres felderítő és rohamos csapat válszózókat végez. Ezen a harcmezőn szemben az angoloknál csapatok és a francia szoldos csapatok állandóan erős védekezésre kényserülnek. Kődén erőlljes előtöréssel két helyen is sikerült a tegeycsapatoknak visszacsereznie azt a területet, amelyet Anderson tábornok csapatnál néhány nappal megelőlt igen súlyos áldozatok árán az elleneseg. Ugyancsak visszacsereztek előretolt állásokat a tegeycsapatok Bou Arada térségében, valamint a tunisai síkság délnyugati csúcsán.

Az orosz harcterekről erősek jelentések szerint Novorosszijkától délre köddén semét kemény harcokra került sor. A szovjetlegiórnek kedden fekete napja volt. Ezen az egy napon szantiment repülőgépeket vesztett. Ebből kilencvenhárom a Kuzászi esztásnyugati esztásainál lötték le a tegeycsapatok. Moszkvából esztásmasó közlés szerint orosz katonák körökben úgy látják, hogy Manstein tábornok a kubáni hídfőállás mögött örök haderőt vont össze és onnan új offenzívát kíván indítani a Kuzászi ellen. Német részről a Donca nyugati partján is nagyarányú előkészületek történnek. Valószínű, hogy a keleti fronton a legközelebbi időben beül megindul a nagy mege háború.

Magyar leányok a rokkant hőskért.

A magyar leányok megalomát indítottak. Hisszias szívvel fakadó megalom. A lényege az volna, hogy a nő a maga hivatásával a megalomított hősök mellé áll. Nagy lelki megalomításában nem hagyja el a csónka katonát, hanem igyekszik visszatenni éetét és hitét.

Alábblakban körendjük a fogadalom szöveget, amelyet ennek az új egyesületnek leány tagjai vállaltak. Jó hallani arról, hogy a mai leányok a sok esztány divat gondok között még előlével is foglalkoznak.

A megalom Budapeston indult. Jelenleg 38 tagja van. Nagyon félünk, hogy nem is lesz sokkal több tagja. Na de lássuk inkább a fogadalom szövegét:

„Mi, magyar leányok ünnepelesen kialakítottuk, hogy szívvel-lélekkel igyekszünk visszatenni minden súlyos esztáson sebesült, bna és rokkant honved lelkiyansúlyát, hitét, életkedvét és rományságát. Minden örökkel rajta leszünk, hogy feleltítsük ézet, ápoljuk és kíméljük a magunkkal tehetetleneket és szívünk egész megevel meg fogjuk győzni őket arról, hogy ók csónkán és bánán se legyenek kitalantottjal az örökké hálás magyar társadalomnak. Odaadó készségünkben éreztetel akarjuk velük, hogy az ó mérhatetlen áldozatosbataluk a mi és az egész nemzet esztámban felelőte őket a hőök rendkívüli világába.

Tisztelettel és csodálattal nézünk fel rájuk és kések vagyunk arra is, hogy ha hőcsónás igen vonalom támad közöttünk, sorsunkat egész életre sorsunkhoz közzük, hogy megadhasunk nekik is azt a esztáseget, örömet és emberi életet, amit a nő adhat a házaságban az egészesség és ép ferlinek.”

A szép Husvét.

Odukat és kriptákat pattant
S bus árkokig leér a szava:
Ilyen a husvet szent tavasza
S ilyen marad.

Miert tudjon Ó az embervérről,
Mikor künn a tavaszban
Minden csoda csodát csinál
S minden drága fizetség megtérül.

Oh Tavasz, oh Husvét,
Emberök ősi biztatója,
Csak azt szord eszt közöttünk:
Áltandó a tavaszi óra
S ilyen marad.

Krisztus támad és esztél,
Odukat és kriptákat pattant,
Van-e gyönyörűbb ennél.

Ady Endre

Nyári takarmányozás Csikban.

Az ugar megszüntetésével és a szabad gondalkodásra terészel lényegesen megváltozott Csikban a régi nyári takarmányozási rendszer. Ebben járul, hogy az igavonás az ökrökről és tinokról a tehénkre és lovakra került, melyeknek takarmányozása több gondot ad. Az igavonó állatok nyári takarmányozását semmiféle dátumbos nem köthetjük, mert ezeket egész éven át jó formán jászda kell tartani, esztámben a régi időkkal, a maor hol az uzarra, hol a ciherekre kicaphattak a nemanyira igényes tinokat és ökröket. Ha befogás nincs, egy a hana jó csorda részére fenntartott legelőkre járnak, de ekkor is a jó gazda reggel és este tesz szénát elejű, mert a legelők általában nem nyújtanak elegendő takarmányt.

A megváltozott viszonyok könt mik a teendők? A hana járó csorda részére a kősségeken lehetőleg szénát, nem találom esztér, hanem pontos határokkal körüli esztélt áltandó jellegű legelők csalmázdok. A legelők pontos nagyágát a legelőre járó állatok létszámához és minőségéhez kell könti. A területek az esztásonnak snak közögek, és köntégek megblasztak kősszejöttével, a saluhos könt esztérdő legelők és ma esztántokkal beesztát de erre a célra nem megfelelő esztántokból blasztátdok.

A bokrok ritása, kövek esztáseresztése, a legelő beosztása, stb. stb. csak esztáson köntéketnek, elontentő esztáson évről-évre újból kezdhetjük a munkát, a nélkül, hogy tartos eredményre számíthatnánk.

Egy másik teendő, kőss és egyéb sződtakarmányok fokozottabb mérvi termesztése. Különösen a takarmány répra és a lucernára kell az eddiginél sokkal nagyobb súlyt helyezni. Mind köntő jól megy Csikban. Különösen lucernát termesztésnek keveset, holott az összes sződtakarmányok között az a legelő, legnagyobb hozamot ad, és 4-6 évig kitarva megkönyvis az amugya megterhesztéské munkáját. Csak alul a talaj ne legyen vistaró, vagy köves, még jól a lucerna.

Szenni akadályát nem látom, egy nagy és virágzó állattenyésztés beesztáseresztésnek, de itt legelő kérdé a takarmány, e nélkül kőssba vesztett minden fáradság, mert a hegyi kaszálóra alapozott, blasztáson hozamu növények megköntéltégek sem elégtűk hi állatlalományuk szükségletét. Szőke Mihály.

Kiadó kaszáló haszonbérbe

Csikszeredában az Olt-mentén, 3 és fél hold. Érdeklődni óv. László Lőrinc-nél Csikszereda, Mikó-u. 12. sz.

Tűzifatermelésre
alkalmas, jól megköszelhető
ERDŐT VENNÉNK.
Ajánlatokat kérjük: Magyar Fa Rt. szűvény-Társaság Kivondeltsége, Csikszereda címre.

Csiksomlyó a honvédekért.

A Csiksomlyói Kat. Négyesület lelkes aszsonya április 18-án este nagyon szép sikerült színelőadást rendeztek a Tanítóképző nagytérképében. Színpad kerület: „Szűz Mária Szíve” című ó fejezetes vallásos mű.

A szereplők mindenike igazi atarzása, megfelelő tudással és komolysággal játszotta meg sz repét és nem hiába, mert nem egyszer lehetett a meghalottság könnyelt ragyogni látni a halgatóság szemében.

Különösen kitűnt precíz alakításával Holló lílke az ártatlanul gyansított és meghurcolt lidikó szerepében. Coata Vera mint hercegnő, finom, előkelő, uridáma volt s hozzá még szép, kellemes organuma, hogy valóban elbűvölte a közönséget.

Nagyon jók voltak még Markos Eila a fejedelemső szerepében. Igazi fejedelmi alak passz tosiettekben. Domokos Eva (Ida grófnő) bájos, szép jelenség, Szűcs Rozsika Viola grófnő kitűnő alakításában mind emel é a darab sikerét.

Meg kell még említeni Lada Lajoséit Agnes aszsony szerepében, ki bármelyik nagyobb városi színpadon is sikert aratott volna játékaival. Bakó Regina, a Madonna megszémmélyesítője gyönyörű jelenség volt. Fűdés Rozsika, Petres Berta és Szűcs Jucika mind szépek, bájosak voltak és nagyszerűen játszottak.

A rendezés nehé, áldozatos munkáját Wegerne Földes Anna írónő, ösv. Tertjanszky Sándorné és Balint Arjáné uránokot illeti a legteljesebb elismerés.

A szép erkölcsi siker mellett nem maradt el az anyagi sem. A bevételt a honvédeknek felszólalására fordítják. Jelen volt.

Felhívás!

A Csikzeredai Vadásztársaság igazgatósága az alábbiakat közli tagjaival:

Fajdakasvadászaton csak azok a tagok vehetnek részt, akik a társaság titkárnál jelentkeztek és fajdakas lelővése beosztat nyertek. Minden tag csak a kijelölt helyen vadászhat és csak 1 db fajdakas lehet. Rálövés lelővések számít.

Az őzbakk vadászata a társaság igazgatóságának folyó évi április hó 19-én hozott határozata értelmében folyó évi május hó 16-ától kezdődik és minden tag csak 1 db őzbakkot lehet. Rálövés lelővések számít. A nyársas és villás őzbakk lelővése szigorúan tilos.

1943 évi április hó 1-től 1944 évi február hó 15-ig az alábbi területeken lehet medvet löni:

Csikcséső, Csiktapocsa, Csikszentgyörgy, Csiksomlyó, Csobotfalva és Tuznád községek területén 1-1 darabot.

Ezenfelül a hártóvén helyén és a legelőtési idényben, vagyis 1943 évi május 15-től 1943 évi szeptember hó 15-ig medvelelövés még az alábbi területeken engedélyeztetett:

Csikszentmárton, Bankfalva, Kaszonujfalu, Kaszonimpér községek határában 1-1 darabot.

Mindasok a tagok, akik fajdakast, őzbakkot vagy medvét löttek, a 1 lövéstől számítot 24 órán belül kötelesek a társaság titkárnál írásban vagy szóval bejelenteni azt, hogy a vadat mely község határában és mikor ejtették el.

Vadászatokra a társaság igazgatóságának engedélye nélkül vendéget vinni tilos.

Ezen vadászaton csak azok a tagok vehetnek részt, akik az 1943 évi augusztus hó 1-ig esedékes összes tagsági díjukat és belépési díjukat a társaság pénztárnokánál kiegyenlítették.

Segítsünk a szilágyéri tűzkárosultakon!

As Erdélyi Párt országos központja az alábbi felhívást intézte Erdély magyar társadalmához:

„Hasonlókat magyar családok telt hajléktalanok és a borsalmas tűzvész, amely Szilágyer községben pusztított. Hét halottja és számos sebesültje van a tűzkatasztrófának, az anyagi kár pedig 300 000 pengőt is meghaladja. A tűzkárosultak minden vagyona odaveszett, gazdasági berendezéseik és állataik is elpusztultak. Magyar társadalmunk most újra bizonygatni kell tetteit a közösségi érdekről, a magyar testvéri összetartásról. As áldozatok emlékeiről kisebbb sorunkban gyönyörű példát szolgáltatunk, amikor a magyar társadalom állírtól újjaépitettük az elpusztult Jászsefalvát. A felszabadult magyar életben ne várjunk mindent a kormányzat és a hatóságok segítségétől. As együttműködés és a szeretet melegével forduljunk a szilágyéri tűzkárosultak felé. Tetteikkel is be kell bizonyítaniuk azoknak a magyar testvéreknek során, akiket a végzet mindentől megfosott. As Erdélyi Párt országos központja azaz a kéressel fordul a magyar társadalomhoz, hogy támogassa a szilágyéri tűzkárosultak felszólalására indított mozgalmat és adományait juttassa el Szilágy Szilágy vármegye főispán hivatalához. As adományok továbbítását as Erdélyi Párt helyi tagozatát is készséggel vállalják.

Hisszük, hogy az a felhívás megtalálja az utat a magyar testvérek és a szilágyéri tűzkárosultak még ebben az évben új otthon építhetnek maguknak a magyar összetartás erejéből.

„As Erdélyi Párt Országos Központja.”

Osikszentgyörgyön kiadó a Mártonfiak főúressmalma. — Érdeklődni lehet Márton Mihálynál.

Mutatvány

a Székely Nemzet Története című, jelenleg sajtó alatt lévő könyvből.

Előljáró beszéd.

A gyergyószentmiklósi születésű nagy székely írónak, Lázár Istvánnak, Kibédi Bene Judit, a X. századbéli Bene vitéz utolsó sarjának, a 82-es székely katonák budapesti Emléknépén elmondott eposz-szerű beszédéből való „A Székely történelmi adatok és örökségek” című tanulmányok részének bevezetőjét közlünk a következőkben:

Szólok a Seregezzérő nevében, ki teremtette a székelyt. A világ egyik legnagyobb és legkisebb nemzete! Eredő vonala tízezer esztendő k mélységébe nyúlik: sugár, mely átcsikázik a világtörténelmen. Ázsia öszezeinek a villámlovassa, ő ellene építette Kína a harmincötezer tornyu, háromezer kilométeres falat, a tengertől a Gobbi-sivatagig. — Százlábú lován felbukkan itt is, ott is a világtörténelmi események vihar-tölcsereiben, most a Fáraók székében ül s mint híkszosz évszázadokig uralkodik Egyiptom fölött, majd eltűnik, de felbukkan ismét Székelyvárában, Askélon, Gát és Asdód városok fegyveres házaiban s mint lilisztéus, az O-testamentum rettegett népe örökíti meg legendás nevét a Biblia színes lapjain. Az Ó-görögök fan-lázájában, mint Kentaur rugtat elő a turáni puszták aranylód kődeből s később Atilla érczdandáraiban rengeti a földet, a Dajk folyótól kezdve a frank tengerig, majd meg mint a honfoglalás magyarság ősi testvére hat kőtblába vési Árpád Urukkat a későbbi magyar alkotmány jogalapját s a honfoglalás tündöklő harcaiban elől vitezkedik Zandriham alatt.

Az örök katona! Az örökké vérző óriás, ki a hadban kiváltság jog szerint elől jár mindig, békében pedig a nagy és büszke Magyarország határmegyéit őri egy czedevén át. Csak fölgyült a máglyatuzs a hegyeken, jöttek a tatárok, a veres kardot körülhordozták s a dolgozó székelység letette erdőzugátó fej-szélét, kifordította ekéjét a barázdából, s fegyverbe szállt a vitéz Isten harcos katonája. Csonthalmok hirdetik ma is székely-tatár harcok nagyszerű fegyvertényeit. Vitezkedett az Arany nap és az Ezüst hold fia Rákóczi zászló alatt, a székelység volt a kurucz hadsereg gerince, majd Mária-Terézia idején, az osztrák örökösödési s a Szilézia hadjáratokban, II. József török háborújában és a Napoleonai hadjáratban, aztán mint a magyar szabadságharc hőse vonult fel Bem Apó legendás ezredébe, elől, mindig és mindenütt elől, mint a szél, mint a láng. És a nagy világháború! A tűzek és az árvizek dübörögnek egy, ahogy előretörték a világméretben, győzni vagy halni a székelyek, a nyolcvankettesek!

Dies irae! János apostol Jelenései testesültek, a szörnyű víziók élő borzalmakká váltak. Tűzpatatok hömpölyögtek keletől nyugatig, ég, föld reng, füst, vér, láng, tücsillagok, gázkeresztek, repülő-titánok, gépszörnyetegek, Dreodnoughtok, acélcápák, robbanó villámok a vizek mélyén... éneklő, öldöklő székely dandárok törtek át a frontot... Égnek az orosz-lengyel harcmezők... s Doberdó köpköklében kattog a halál... Piavé habja egekbe tövölt... világ omlás! És ott áll a cs. és kir. 82-ik székely gyalogezred a világorkán tűzvirágos f orgószeleiben, a szembefeszülő erők égő centrumában, mint a világháború tűzmagja, a rendíthetetlen erő és hatalom, a vitézség és a hősi önfeláldozás, a mártíri bátorság, a sugárzó hit és a lángadozó bizalom örök mintaképe. A legideálisabb katonatípus. Nyíltan támad és gyors, mint a lecsapó villám, de ha cselet kell vetni, elő veszi a jobbik észét s furiangal szakkad az ellenség nyakába. Hűséges és megbízható, hadba nem ismer megalkuvást, nem könyörtelen, de kemény, dacos, büszke és megközelíthetetlen, ám minden cselekedetén átvilágot nemes és jóságos katona szíve. Gyermekekülű hős, ki Argirus királyi és Hóféherke történetét könnyet morzsol szét merengő pilláján, de nem ismer tréfát a harcban és ői, hogy utána nincsen feltámadás. A harc ősi foglalkozása, tiszteli és becsüli hát s fegyvert sohasem emel nemtelenül. Ur, szülöttei ur, igazi nemes ur, mert a székely közt nincs paraszt, de nem csak a királyi kiváltság levelek szerint nemes, hanem lélekben is az, a föld egyszerű gyermeke is az, a leglisztább és legnemesebb vér az egész világban, mert megtartotta nemzeti, faji és vérbeli töretlenségét, jellemét s ősi katonai érényeit, amelyek a világháború legnagyobb, szinte emberfeletti jelentésményeit szolgáltatták a Keleti és Déli frontokon. Járt a Hadak útján s a schrapnel-csillagok közt, mint a verhetetlen akaraterő hősraza; hite: az Isten; reménye: a győzelem; szerelme: a Haza; bizodalma: önmaga; szentsége: a fegyvere. Hős, ki dalolva ment a halálba; a csaták őrgöngyöje, kinek letépi fél karját a gránát, de leugrik a mütöasztrálról s vért sugározva, támollog vissza robbanó gránátok közt, az útközeltbe... Ez volt a 82-es! A világháború legvakmerőbb, legelszántabb, győzhetetlen és lebirhatatlan rohamoszlopa. Az érczdandár! Csak rohogott előre, völgyből hegyre, hegyről völgybe, vizen, lápon, szakadékon, drotsövénnyen, minden akadályon át s amerre ment, utáiban felgöngyölt mindent, a kő is szétportolt a bakancsa nyomán. Járt a csillagomlásban, srápneltűzben, gránát hurogásban, gépfegyverek omlózáporában, — előre! És hullt. És halt. „Véréinkből patatok folytak, csontjainkból halmok emelkedtek.” Dől a világ! Bálvány-hatalmak omlottak porba, vérben, lángban, kinban vq-naglott a Föld s a beszakadt frontokról az ég városok és falvak gigászi fáklyavilágánál falankszba tömörülve, ősi szokás szerint zárt egységben vonult vissza a 82-es székely gyalogezred, példavetésül minden

időknek, hogy a jól átgondolt és alaposan végrehajtott visszavonulás épp oly fontos a hadászatanban, mint a bátor és öntudatos előretérés...

Haza jött, ki épen, ki bénán, de fegyverét nem dobta el az ezred, hanem őrt állt és virasztott a vörös éjszakában, mikor őnfiai hurcolták kömmün-keresztre a homlokra bukott magyar nemzetet. — „Vigyázo! Mit látsz az éjszakában?” „HORTHY MIKLÓS közel leg!” Őrt állt a magyar Golgotán, a többi meg ott maradt az elomlott frontokon, idegen földben, jeltelen sírban, vitézi obsitjaik: a mosolygó halál. Ó Istenem, hány özvegy és árva buslakodik a Maros, az Olt és a Küküllő mentén, a kicsi rabszékely falvakban, hogy nem jött haza uruk és apjuk, a kenyérkereső... seba, vitéz Isten! A hősi halál kijár a székely katonának, csak ne volna rabbilincs, szép Erdélyországon! A sírban sem tudnak pihenni a 82-esek... A csontjuk is érez és egekre kiált az idegen sírból: Hát azért küzdöttem? Hát azért haltam meg érted, árva Magyarország? Ordítanak a sírok: Teremtő Isten, add vissza kicsinyeim, feleségem, édes anyám, édes hazám szabadságát!

Amig'On alszik

A Darmol dolgozik. Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estétől ragyogóan jól és biztosan alud. Fájdalom nélkül hozza könnyű és teljes ürtürelmet elő. Ezért kellemes hatáshoz használja.

DARMOI

.....Ezekért a halottakért, a magyar nemzet székely vértanúért gyujt áldozati tüzet Háromszék, Csik, Gyergyó és Udvarhelyszék hősi halottjainak azoknak az örök ismeretlenségbe költözött vitézi szenteknek, kik óriásai voltak a világtüzelemnek. Ime a Vas-székely miniatürje, mely állt a székelység Bethlemjében, Udvarhely városában, de ledöntötték már... Trianon kettős árnya ül a 82-esek e ragyogó emléknépén, amelyen Európa lelkiismeretéhez kiáltunk: Az időkben szabadító voltunk a világnak s mégis fel-feszítették s sorost vetettek Árpád kontórsére! Elragadták értermő hegyeinket, gyönyörű erdeinket, aranykalászos mezeinket, gazdag folyóinkat, anyagi javainkat, amelyeket fölraktározott a magyar munka és szorgalom! Négy millió élő magyart téptek ki nemzetünk testéből s vetettek inséges rabságra! Tizenötezer iskolát raboltak el tőlünk, színmagyar iskolákat és egyetemeiket, amelyeket sugárzó lángelméket adtak az emberiségnek. Millió sirt! A 82-esek bölcsőjét is az ősi hun sírokkal... Istenek Istenek, mi történt velünk? Micsoda sötét álom szakadt ránk a trianoni fellegekből? Hány esztendeje tart? Hány esztendeje zsbadozunk a kőben s lapogatjuk csonka testünket és érezzük valami borzadályal, hogy lassan csurgadozik a vérünk és szakadozik a lelkünk. Forgó kavarogó iszapálom sorvaszt a piavei katasztrófa visszajduló kinjai, a kömmün vörös borzalmai és a Trianon fekete rémei verik a lelkünket. Varázslatos átok, fekete bűbáj, megrontás és arulás, hűtlenség, esküszegés, lélekablás és minden minden összefogott ellenünk, de egyet mégsem tudtak elrabolni tőlünk: a hitet, mellyel önmagunkban bizakodunk! Árva méce ez a fekete álmunknak, virasztó lángja könnyhullatásos éjszakáinknak, örökméce világidős életünknek és fátylja a magyar Széamnak, mely az arany és a vér, a vitézség és a lángelme rejtett kincseit takarja. A székely-magyar hit! Ez a kicsi, didergő sugara a nemzet lelkeinek, ez a bujdosló Veszta-láng, mely soha ki nem alvó fényével élteti öntudatlanul ezt a szegény nemzetet. Mi ez a lángocská? A hazaszeretet, amellyel hiszünk a nemzet feltámadásában! Egy tudatalatti tűzpatka, mely diadalról diadalra vitte világegyetben a 82-esek halálfejes zászlaját. Ime a szent halálfejes hadizászló, mely lengt dícsőségesen a földszagató székely rohamok fölött. De hol a győzelem! A szívünkben! Hol a dícsőség? A hősi halottak emlékezetében! Hol a vitézi fegyvertények érdemkoszorúja? A nemzet nagy-nagy reménykedésében, hogy a magyar seregek ismét hadra kelnek egy napon! Hogy eljön az a nagy és szentöbös tisztítóvíz, amikor ismét földrengő rohamra törnek a székely oroszlanok, a Nyolcvankettesek.

Hadak Ura! Ki vagy a magyar egekben, szenteltessék meg a Te Neved a mi fájdalomunkban; jöjjon el a Te Országod, a nagy és szabad Magyarország! Legyen meg a Te akaratod, Ki teremtetted Mingsruhát, Hunort, legyen meg, miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is... Add meg mindennapi kenyérünket a tündöklő aranykalászt, a pacsrta dalos magyar ég alatt azoknak, akik a rab Erdély könnyharmatos földjén szenvednek védtelenül és árván s minékünk is, kik siratjuk elrabolt, szent Hazánkat... Isten, ó ne bocsásd meg a mi bűneinket, hadd vezekeljünk azokért, ne bocsásd meg, amiképpen mi sem bocsájtunk meg azoknak, kik vétettek nemzetünk ellen... És vigy minket a kísértésbe, hogy ezerszer is fegyvert ragadjunk és ölünk, ha kell, a szent szabadságért... Amen.

Feloszólásra kerülő gyár, Üzem

gépi, vasanyagberendezését legmagasabbban vákrolom csak nagyban

21

HIRO ANDRÁS
Balatonmogyorócy

Keresek megvételre egy kisebb főzőkályhát. Cím a Vár nyomdában.

